

DIE HEIL' GEN DREI KÖNIGE

DE HELGA TRE KUNGAR

TEXT:

Heinrich Heine (1797-1856). Tysk författare. 1824 skrev Heine in sig vid universitetet i Göttingen för att avsluta de juridikstudier, som han påbörjat i Bonn och Berlin. 1825 blev han doktor i juridik. Under detta år företog han den vandring som han skildrar i Harzreise. 1823 kom Heines *Lyrisches Intermezzo* med bl.a *Dichterliebe* (tonsatt av Schumann). Sitt genombrott som diktare fick han med *Reisebilder* (1826-30), en reseskildring både på vers och prosa. Världsberömd blev han med sin diktsamling *Buch der Lieder - Sångernas bok* (1827), ett ungdomsverk som innehöll 88 folkviseartade kärleksdikter. *Sångernas bok* blev något av en bibel för främst olyckligt förälskade unga människor runt om i hela Europa. Det är i denna diktsamling som *Die heil'gen drei Könige aus Morgenland* (1824) återfinns. 1844 kom hans *Neue Gedichte* ut.

1831 flyttade Heine till Paris och från 1848 var han sängbunden p.g.a. sjukdom. Under denna tid tillkom diktsamlingen *Romanzero* (1851) med bekännelselyrik av fantastisk skönhet. Många av hans dikter har tonsatts bl.a. av Schubert och Schumann.

frugen (dial. =fragen); Buben=pojkar; Öchslein [-ks-]=liten ox; brüllen=böla, råma

MUSIK:

Richard Strauss (1864-1949). Tysk kompositör, dirigent och pianist. Strauss far var hornist i hovoperaorkestern i München. Han ville inte att sonen Richard skulle gå på något konservatorium utan valde själv ut hans lärare. Richard Strauss tyckte själv mest om de klassiska kompositörerna och avskydde Wagner. Trots detta blev Wagner en stor inspirationskälla för den blivande operakompositören. Hans operor *Salome* (op. 54, 1904 - 1905) och *Elektra* (op. 58, 1906-1908) var en chockerande upplevelse för sin tids publik och många operahus vägrade uppföra dem. Hans opera *Der Rosenkavalier* (op. 59, 1909-1910) har däremot alltsedan premiären varit en av de mest älskade operorna. Handlingen var förlagd till 1700-talets Wien och Strauss hade inspirerats av

Mozarts operor; främst Figaros bröllop och av wienervalsen. Strauss var också en stor romanskompositör som bl.a. komponerat sångerna *Allerseelen* (1883), *Du meines Herzens Krönelein* (1888), *Heimliche Aufforderung* (1894), *Morgen* (1894) och *Zueignung* (1883). Han komponerade också stora symfoniska verk, kammarmusik och körverk.

Die heiligen drei Könige aus Morgenland op. 56:6 komponerade Richard Strauss 1903 - 1906. I samma opus finner man sångerna *Gefunden* (Goethe), *Mit deinem blauen Auge* (Heine) och *Frühlingsfeier* (Heine). Under samma period tillkom bl.a. operorna *Salome* (1905), *Elektra* (1906-1908) och senare *Der Rosenkavalier* (1909-10). 1905 dog också hans far, som hade haft så stor betydelse för hans musikaliska utveckling.

Att sjunga: Heines dikt *Die heiligen drei Könige aus Morgenland* har tonsatts av över 20 kompositörer; bl.a. Erkki Gustaf Melartin (1875-1937) : *Die heiligen drei Könige* för röst och orkester op 32 nr 2, Mario Castelnuovo-Tedesco (1895-1968): *Der goldene Stern* (1929) för sopran och orkester, Ludwig Hess, Christian Sinding: *Die heiligen drei Könige*, Johan Thor (1882-1989): *De vise männen från Österland* från *Sånger I*, nr. 3, Johan Peter Emilius Hartmann (1805-1900): *Die heil'gen drei Könige* ur *Sechs deutsche Gesänge* op. 35 nr 6 och Peter Erasmus Lange-Müller (1850-1926): *Die heiligen drei Könige* ur *Sechs ernste Lieder* op 27 nr 5 (Bok nr 15).

Johanna Broman har gjort ett tvåstämmigt arrangemang av den tyska folkmelodi som ofta används till dikten (Bok nr 13), Wilhelm Baumgartner (1820-1867): *Die heil'gen drei Kön'ge* nr 10 ur *Zwölf Jugendlieder*, 3 och 4- stämmiga för sopran och alt (1848), Frank Martin: *Les Cadeaux - Gåvorna* (med flöjt, Universal Ed.).

**Musiken är fortfarande upphovsrättsskyddad.
Därför kan jag inte återge den här.**

Förlag: Novello, Boosey & Hawkes och Bote & Bock

DIE HEIL' GEN DREI KÖNIGE

1. Die heil' gen drei Könige aus Morgenland
Sie frugen in jedem Städtchen:
Wo geht der Weg nach Bethlehem,
Ihr lieben Buben und Mädchen?

2. Die Jungen und Alten, sie wussten es nicht,
Die Könige zogen weiter;
Sie folgten einem goldenen Stern,
Der leuchtete lieblich und heiter.

3. Der Stern blieb über Josephs Haus,
Da sind sie hineingegangen;
Das Öchslein brüllte, das Kindlein schrie,
Die Heil' gen Drei Könige sangen.

Heinrich Heine (1797-1856)

Jan-Eskil Löfkvists svenska text *Tre heliga kungar de sporde barn* i *Cantica 4 - Advent - jul, Verbum*, kan anpassas till Strauss musik.

Carl Snoilskys (1841 - 1903) tolkning kan också anpassas till Strauss musik.

DE HELGA TRE KUNGAR

1. De helga tre kungar från Österland
de sporde så ivrigt Ack sägen,
vart går väl leden till Betlehem,
I lekande barn invid vägen?

2. Men okänd var vägen för gammal och ung
och kungarna färdades vida.
En Österstjärna lyste dem skönt,
den strålade sent och yida.

3. Den stannade sist över Josefs hus,
till krubban i stallet de gingo.
Och oxen råmade, barnet kved.
De helga tre konungar sjöngo.

*Svensk tolkning: Carl Snoilsky (1841 - 1903)
Möjligen ur III Lurley Förstlingsdikter*